Brandval barnehage
Årsplan 2026/2027

Godkjent av SU

Kongsvinger kommune
Oppvekst og læring
BARN OG UNGE SOM RESSURS

Årsplanen er:

- Først og fremst et arbeidsredskap for personalet for å styre enheten i en bevisst og uttalt retning.
- Et utgangspunkt for foreldrenes mulighet til å påvirke innholdet i barnehagen.
- Et grunnlag for kommunens tilsyn med barnehagen.
- En informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til eier, politikere, kommune, barnehagens samarbeidsparter og andre interesserte.

Årsplanen skal inneholde informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling samarbeid og forståelse med barns hjem (jf. Rammeplanen, s. 54). Planen må gi informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold skal følges opp, dokumenteres og vurderes.

Årsplanen skal gi et bilde av «slik gjør vi det» i vår barnehage. Årsplanen konkretiserer barnehagens arbeid med rammeplanens innhold og beskriver barnehageåret spesielle satsingsområder.

Barn, foreldre og ansatte skal gis mulighet til å delta aktivt i planlegging av barnehagens innhold og ha innflytelse på valg av satsingsområder.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen skal være klar til barnehageårets start i august og godkjennes i SU innen 1.september. Årsplanen vil gjelde for barnehageåret 2026-2027. Det vil si at det gjennom hele barnehageåret foreligger en årsplan for gjeldende år.

Innholdsfortegnelse

..... 1

Innledning 4

Barnehagens styringsdokumenter 6

Kongsvingerbarnehagen 7

Barn og unge som ressurs 8

Demokrati og medborgerskap 8

Profesjonelle læringsfellesskap 8

Barnehagens pedagogiske innhold 9

Lekens betydning for barns utvikling 10

Kultur for læring og dybdelæring 12

Barnas medvirkning 13

Språk 14

Psykososialt barnehagemiljø ..... **Feil! Bokmerke er ikke definert.**

Arbeid mot mobbing, og fremming av et inkluderende barnehagemiljø ..... **Feil! Bokmerke er ikke definert.**

Trivselspatruljen (TP) ..... **Feil! Bokmerke er ikke definert.**

Mangfold 15

Realfag 16

Kosthold, fysisk- og psykisk helse og hvile 17

Omsorg 18

Tilvenningsperioden 19

Likestilling og likeverd 20

Fagområdene 20

Kulturarena 21

Sammenheng mellom barnehage til skole 22

Trafikksikker barnehage 23

Samarbeid med barnas hjem 22

Tverrfaglig samarbeid 24

Dokumentasjon og vurdering 25

Digitalisering 25

Kompetanseutvikling 27

Innledning

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med barns hjem. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold følges opp, dokumenteres og vurderes.

Kort presentasjon av barnehagen

Brandval barnehage er underlagt Brandval oppvekstsenter og holder til ved idrettsplassen i bygdas hjerte. Vi er så heldig som har jord- og skogbruksområder som nærmeste nabo. Vi har et rikt og variert turterreng å ferdes i samt at vi bruker gymsalen på skolen. Vi bruker naturen og nærområde aktivt i vår hverdag.

PROFIL OG VISJON

I vår barnehage skal vi vi bidra til at barn og unge blir stolte av bygda og nærmiljøet de er en del av. Å være mye ute på tur og bruke nærmiljøet vil skape følelsen av tilhørighet. Vi har en sterk tro på at dette bidrar til vennskap, trygghet og en omsorg for seg selv, hverandre og naturen rundt.

«LEKENDE LÆRING I NATUR OG NÆRMILJØ I EN HVERDAG FYLT MED OMSORG, TRYGGHET OG GLEDE»

Brandval barnehage har to avdelinger

Bygg 0-3 år: 15 barn

Havre 3-6 år: 21 barn

Vi har valgt å dele opp i grupper, men jobber mye på tvers av gruppene.

Larve 1 og 2	**0-3 år**
Maur	**3-4 år**
Marihøne	**4-5 år**
Sommerfugl	**5-6 år**

Ansatte i Brandval barnehage:

Enhetsleder oppvekstsenteret:	*Lars Solbu*
Avdelingsleder/spesialpedagog:	*Marte Judin 60%/40%*
Pedagogisk leder:	*Sissel Marie Dammen*
Pedagogisk leder:	*Ida Hornberg*
Barnehagelærer:	*Britt B. Myrvold*

Barnehagelærer:	*Mette Aarstad Rudseter*
Fagarbeider:	*Oda Finbråten*
Fagarbeider:	*Anne Rundhaugen*
Fagarbeider:	*Marta Overvik*
Fagarbeider:	*Susan Høgberg*
Fagarbeider:	*Mia Elise Hestbråten Ruud*
Fagarbeider:	*Artur Tarazinski*

Generell dagsplan:

Kl. 07.00	Barnehagen åpner
Kl. 08.15 – 09.00	Frokost (Barna som skal spise i barnehagen må være i barnehagen til kl. 08.30)
Kl. 09.00	Lek i soner, påkledning
Kl. 09.30	Planlagte aktiviteter og turer starter opp, frilek ute/inne
Kl. 11.30	Lunsj (turgruppa spiser ute)
Kl. 12.00	Hvile/soving, fri lek ute/inne
Kl. 14.30	Ettermiddagsmat
Kl. 15.00	Frilek ute/inne, lesing, spill etc.
Kl. 17.00	Barnehagen stenger (Foresatte og barnet skal være ute av barnehagen kl. 17.00)

Turdager:

Alle har minst en turdag i uka.

Planleggingsdager:

- 12., 13., 14.august
- 27.november
- 7.mai

Andre viktige datoer:

- Høstsuppe med foreldre 16.september
- Aktivitetsdag med skolen 1.oktober
- FN-dagen 24.oktober
- Høstutstilling på skolen 4.november
- Lucia-frokost 11.desember
- Nissefest 16.desember

- Barnas julebord 18.desember
- Pyjamasfest 19.februar
- Barnehagedagen 2027 9.mars
- Påskelunsj 19.mars
- Mai-feiring sammen med skolen 14.mai
- Sommerfest 10.juni

Ferie:

- Barna skal til sammen ha 5 uker ferie i løpet av barnehageåret. Tre av disse ukene skal tas sammenhengende i løpet av perioden mellom 15/6 og 15/8.
- De fem planleggingsdagene regnes som ferie.
- I juleferien og i de tre siste ukene i juli har vi et samarbeid med de andre barnehagene i kommunene. Da vil barnehagetilbudet bli i en annen barnehage.
- Fri som meldes minimum 7 dager i forveien registreres som ferie.
- I forkant av påske, skolens høstferie (uke 41) og vinterferie (uke 8), vil det bli sendt ut skjemaer slik at vi får oversikt over hvor mange barn som kommer i barnehagen.

Sykdom:

- Barnet skal holdes hjemme ved sykdom, og barnehagen skal ha beskjed om dette
- Barnet skal være friskt nok til å følge alle barnehagens aktiviteter, ute og inne
- Dersom barnet blir sykt i løpet av dagen i barnehagen skal foreldrene bli kontaktet
- Ved oppkast eller diare må barnet holdes hjemme minst 48 timer etter siste symptom
- Ved feber anbefales det å holde barnet hjemme en feberfri dag
- Ved medisinering i barnehagen må det fylles ut et medisineringsskjema
- Ved intoleranse og allergier må legeerklæring fremvises

Barnehagens styringsdokumenter

Barnehagen styres av følgende lovverk og styringsdokumenter:

- Menneskerettighetene
- Barnekonvensjonen
- Grunnloven
- Barnehageloven
- Rammeplanen
- Kommuneplanens samfunnsdel

- Økonomiplanen
- Vedtektene for Kongsvinger kommune
- Årsplan

Kongsvingerbarnehagen

Samfunnsdelen i Kongsvinger kommunes kommuneplan 2018-2030 har følgende visjon:
Sammen for et grønt og pulserende Kongsvinger

Visjonen skal gi tro på fremtiden, motivere og gi noe å strekke seg etter. Visjonen er tuftet på noen sentrale perspektiver som skal prege utviklingen:

Sammen: Utviklingen av Kongsvinger skal preges av fellesskap og en delingskultur der innbyggere, frivillige, næringsliv og det offentlige sammen skaper fremtidens Kongsvinger. Gjennom lagspill, medproduksjon og inkludering skal alle ressurser tas i bruk til beste for den enkelte og for fellesskapet.

Grønt: Kongsvinger skal tenke på fremtiden når valg skal tas, og kommunen skal ha en offensiv rolle i det grønne skiftet. Kommunens rike naturmangfold skal brukes som en ressurs for å styrke folks helse og livskvalitet.

Pulserende: Kongsvinger skal preges av vekst og utvikling, handling og innovasjonskraft, vitalitet og mangfold.

Kommunens verdigrunnlag **LIVET** skal prege arbeidet med visjonen:

Livsglede – humor, livsglede og en positiv innstilling
Inkludering – medvirkning og toleranse
Verdsetting – respekt, romslighet og raushet
Engasjement – iver og glød for innbyggerne og et bedre samfunn
Troverdighet – åpenhet og ærlighet

Kommuneplanens samfunnsdel viser at kommunalområdet oppvekst har følgende innsatsområder:

- Språklige ferdigheter
- Regneferdigheter
- Inkluderende barnehage- og skolemiljø
- Fullføring av videregående skole
- Utjevning av sosiale forskjeller
- 21. århundrets ferdigheter

I Kongsvinger kommunes økonomiplan 2020-23 er det nedfelt i kommunalområde oppvekst skal omhandle særlig følgende strategiske initiativ:

- Dybdelæring (lære å lære)

- Informasjonskompetanse (søke, gjenfinne og organisere)
- Kildekritikk og kritisk refleksjon
- Problemløsing
- Kreativitet og inovasjon
- Samarbeidsegenskaper
- Kommunikasjonskompetanse
- Bruk av teknologi (effektivitet og teknologistøttet kunnskapsbygging)
- Egenregulering (selvregulering)
- Global innbygger (globalt ansvar)

Barn og unge som ressurs

«Barn og unge som ressurs» er kommunalområdets barn- og læringssyn.
Psykologen Lev Vygotsky var opptatt av «den proksimale utviklingssone» og la med det grunnlaget for et sosiokulturelt læringssyn. Vygotsky mener at læring er avhengig av et barns omgivelser og kultur. En viktig faktor i læring er språk. Vi bruker språket til å kommunisere med andre mennesker, og tenking kan utvikles gjennom språklig samhandling. (Lyngsnes og Rismark, 2007)
Tjenestene i Kongsvinger kommune skal utvikles i et Kommune 3.0-perspektiv der samskaping med innbyggerne er sentralt. Kommune 3.0 gjennomsyres av et positivt menneskesyn: Alle har ressurser som de ønsker å bidra med i lokalsamfunnet, både til eget og fellesskapets beste.

Demokrati og medborgerskap

Økt mangfold og individualisering gir behov for demokratiforståelse, respekt for forskjellighet og positive holdninger til å leve sammen i fellesskap. Gjennom å delta i barnehagens fellesskap skal barna få mulighet til å utvikle forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Barnehagen skal fremme demokrati og være et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og delta. Alle barn skal kunne få oppleve demokratisk deltakelse ved å bidra og medvirke til barnehagens innhold, uavhengig av kommunikasjonsevner og språklige ferdigheter. (Rammeplanen)

Profesjonelle læringsfellesskap

Alle ansatte i barnehagen deltar i profesjonelle læringsfellesskap i barnehagen. Det er også profesjonelle læringsfellesskap på tvers av barnehagene i kommunen og i regionen. Kjennetegn ved effektive profesjonelle læringsfelleskap er:

- Gjensidig støtte og tillit mellom ansatte og mellom ledere og ansatte
- Felles og delte visjoner og verdier – én retning
- En strukturert og organisert samarbeidsmodell med regler for kommunikasjon og avsatt tid
- Fokus på å forbedre barns læring og utvikling
- Fokus på de ansattes vekst og profesjonelle utvikling
- En undersøkende tilnærming og bruk av forskningsbasert kunnskap – pedagogisk analyse

De profesjonelle læringsfellesskapene arbeider for at barnehagen skal være datainformert. En datainformert kultur handler om å anvende ulike kilder til informasjon for å konstruere oversikter over hvor vi er nå, hvor vi ønsker å være i framtiden og hvor vi skal gå for å komme dit. (Earl & Katz, 2006). En forutsetning for en datainformert kultur er stole på de resultatene som kommer fram av de dataene vi har tilgjengelig. Forutsatt at måleinstrumentene vi anvender er godt utprøvde, må vi være ærlige og akseptere at det er dette dataene viser (Sharratt & Fullan, 2012).

I Kongsvingerbarnehagen arbeider vi oss bort fra en ideologisk og erfaringsbasert pedagogisk praksis og mot en forskningsinformert pedagogisk praksis.

	En ideologisk eller erfaringsbasert pedagogisk praksis	**En forskningsinformert pedagogisk praksis**
Overordnet forankring	Praksisen er forankret i ideologier eller ideer og pedagogenes og ledernes erfaringer	Praksisen er forankret i forskning om hva som har best effekt på barnas læring, utvikling og trivsel
Pedagogenes autonomi	Metodefrihet knyttet til å velge det en selv har tro på	En forskningsbasert ramme for valg av metoder og strategier. Metodeansvar.
Pedagogenes kunnskapsgrunnlag	Subjektivt skjønn knyttet til verdier, oppfatninger og erfaringer	Forskningsbasert kunnskap og oversettelse/kopling av dette til praksis
Politikk	Nær kopling mellom politisk ideologi og pedagogisk praksis	En viss avstand mellom politikkutforming og pedagogisk praksis

T. Nordahl

Møter og profesjonelle læringsfellesskap i Brandval barnehage

- Personalmøte 1 gang pr mnd
- Avdelingsmøter 1 gang pr mnd
- Pedagogisk leder møter 1 t pr uke
- Planleggingsdager
- Læringsmiljøteam ca 6 møter pr barnehageår.

Barnehagens pedagogiske innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig og variert, og utformes slik at hvert enkelt barn får opplevelser og erfaringer som støtte for sin utvikling av kunnskaper, ferdigheter og holdninger. Samtidig skal innholdet støtte språklig og sosial kompetanse gjennom felles opplevelser og samvær. Barnehagens oppgaver er beskrevet i Lov om barnehager og i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

I Brandval barnehage er vårt mål å skape en hverdag hvor ALLE barn føler seg trygg, sett og ivaretatt. En hverdag preget av lek, humor, nysgjerrighet og undring i et utfordrende og spennende miljø som er tilpasset barnets alder og utvikling, med trygge, omsorgsfulle og engasjerte voksne.

- **TRYGGHET -** en betingelse for utvikling og læring
- **BLI SETT -** se hvert enkelt barn og bygge gode og unike relasjoner
- **IVARETATT –** alle barn skal bli akseptert og inkludert, og bli anerkjent for ALLE sine følelser
- **LEK –** arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språkling samhandling
- **HUMOR –** humor frigir krefter og kreativitet. Det gjør at vi får livsmot og lærer bedre.
- **NYSGJERRIGHET –** være nysgjerrige sammen med barna, stille åpne spørsmål
- **UNDRING –** undre oss sammen med barna og finne løsninger sammen
- **UTFORDRENDE OG SPENNENDE MILJØ –** et inne- og utemiljø som er tilpasset alle barn og deres utvikling
- **VOKSENROLLEN –** vi voksne skal være gode rollemodeller for barna, gi dem omsorg og bidra til at barna mestrer i dag, men også være i stand til å mestre livets utfordringer som kommer

Gode og trygge relasjoner er grunnmuren for barnets videre utvikling og læring.

Vi ønsker en helhetlig barnehage med fellesskap og samarbeid på tvers. Vi ser dette som utviklende for både barn og voksne.
Det blir felles temaer og en rød tråd gjennom alle aldersnivå.
Det blir utarbeidet et årshjul som sikrer oss at den røde tråden blir fulgt i alle gruppene. I tillegg er det utarbeidet en progresjonsplan for å sikre oss at adekvat utvikling og mestring skjer på alle aldersnivåer.
Vi har periodeplaner som viser hva vi skal jobbe med og ha som tema. Det blir også skrevet et brev som forteller og dokumenterer hva vi har gjort.
Barna er deltagende i vurderingsarbeidet ved at de voksne er tett på og på denne måten ser hva de liker og tar utgangspunkt i dette ved videre planleggingen av det pedagogiske arbeidet.
Foreldrene bidrar til vurdering av det pedagogiske arbeidet gjennom spørreundersøkelser i regi av Sepu og Udir(utdanningsdirektoratet). I tillegg er det det i det daglige samarbeidet, foreldresmtaler, foreldremøter, FAU(foreldrenes arbeidsutvalg). Innspill fra alle disse foreldrearenaene blir tatt på alvor, og fører ofte til ny praksis.

Lekens betydning for barns utvikling

Vi vil at alle barn skal ha en venn i barnehagen og oppleve glede og mestring ved å leke sammen med andre. Barnehagen skal ha lekemiljøer i barnehagen som gir alle barn rom og muligheter for å være den beste versjonen av seg selv i lek og samspill med andre barn.

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek, både alene og sammen med andre.

I leken gjør barna erfaringer, utforsker, prøver ut, får kunnskap, utvikler tillit til seg selv og andre. Lek og vennskap er for barnehagebarn tett sammenvevd, og kan ikke sees uavhengig av hverandre. (Lund og Helgeland). I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplan for barnehagen, s. 22-23)

- Leken er barnas hovedgeskjeft, det er deres hovedmål i hverdagen, vi ser derfor på leken som det viktigste som skjer i løpet av barnehagehverdagen.
- Det er i leken barna lærer og utvikler seg, og en arena for sosial og språkling samhandling
- Det er i leken barna lærer å samarbeide, dele, vente, gi og ta, ta hensyn til hverandre, hevde seg selv, utforske, ha det morsomt
- Vi har ulike soner som innbyr til ulike typer lek.
- Avdelingene er tilrettelagt utifra barnas høyde og utvalget er tilpasset barnas alder, utvikling og interesser.
- Uteleken: Når barna leker i naturen, viser de ikke bare en velutviklet motorikk, men også hvordan de raskt forstår, responderer og leser situasjoner som oppstår.
- **Veiledende**, **tilstedværende** og **deltagende** voksne. De voksne er der barna er, og er genuint intressert i barnas lek og intresser. Vi er ALLTID pålogget.
- Vi voksne skal være observerende i leken. Støtte de, og hjelpe de som ikke så lett kommer inn i leken.
- Utvikling og læring av turtaking; samspillsferdigheter
- Vennskap og lek henger sammen og er viktighet for barna; Å ha en venn, å få en venn og inkludere andre og selv ta initaiv til inkludering. Dette må vi voksne hjelpe og veilede barna i.
- Leken skal **BESKYTTES**, **BEKREFTES** og **BERIKES**!

Kultur for læring og dybdelæring

Kultur for læring er et forbedrings- og innovasjonsarbeid der alle barnehager i alle kommuner i Hedmark deltar i årene 2017-21. Prosjektet er avsluttet, men vi vil fortsatt ha de samme målsettingene.

Kultur for lærings overordnede målsetninger for barnehage og skole er:

- Barns språklige og sosiale kompetanse skal heves, og de skal forberedes til framtidens utdannings- og samfunnsliv.
- De faglige resultater i grunnskolen i Hedmark skal heves, og alle barn og unge skal i sterkere grad tilegne seg kompetanse tilknyttet de 21. århundres ferdigheter (kritisk tenkning, problemløsning, kreativitet, kommunikasjon, ny informasjonsteknologi, samarbeid og medborgerskap).
- Alle ansatte i barnehage og skole samt på kommunalt nivå skal øke sin kompetanse gjennom en kollektiv og samordnet kompetanseutvikling i profesjonelle læringsfellesskap.
- Ulike kartleggingsresultater og andre data skal brukes aktivt på alle nivå i utdanningssystemet for å forbedre den pedagogiske praksis.
- Styrende myndigheter, forvaltningen, høyere utdanning og interesseorganisasjoner skal ha et nærmere og mer forpliktende samarbeid.

Kongsvinger kommune vil gjennom SePu sine kompetansepakker, fortsette med støttesystem for spesialpedagogikk og inkluderende praksis. Denne kompetansepakken har som formål å kunne lage gode tverrfaglige støttesystemer på tvers av tjenesteområder.

I Kongsvinger vektlegger vi dybdelæring fordi vi ønsker å gi barna de ferdigheter de vil trenge i fremtiden. Rammeplanen viser at i *barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre.*

Videre sier den at barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser.

Dybdelæring deles inn i seks kompetanser (Fullan): Kritisk tenkning, kreativitet, kommunikasjon, karakter, medborgerskap og samhandling.

For oss i Brandval barnehage innebærer dybdelæring at barna gradvis utvikler kunnskap og varig forståelse av begreper og sammenhenger. Det innebærer at de får brukt det de har lært på ulike måter i kjente og ukjente situasjoner, alene eller sammen med andre. Dette henger nøye sammen med vårt fokus

på, og kartlegging av barnas språkutvikling gjennom alle situasjoner i barnehagehverdagen, og vårt temabaserte årshjul hvor tverrfaglighet er gjennomgående.
Gjennom aktivitet, samarbeid og utforskertrang jobber vi for å gi barna ved barnehagen vår det 21. århundrets ferdigheter. Det er viktig å legge til rette for at de utvikler den kompetansen de trenger i en fremtid som endrer seg raskt.
De faglige resultater i grunnskolen i Innlandet skal heves og alle barn og unge skal i sterkere grad tilegne seg kompetanse tilknyttet de 21. århundres ferdigheter (kritisk tenkning, problemløsning, kreativitet, kommunikasjon, ny informasjonsteknologi, samarbeid og medborgerskap).

- Vi bruker læringsbrett som et verktøy for å tilegne oss kunnskap
- Prosjektjobbing
- Kritisk tenkning og åpne spørsmål
- Vi voksne undrer oss og er nysgjerrige sammen med barna
- Vi støtter opp under barnas kreativitet
- Hypotetiske sprøsmål; hva skjer hvis.....

Barnas medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3, Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.

Barnehagen skal være bevisst på barnas ulike uttrykksformer og tilrettelegge for medvirkning på måter som er tilpasset barnas alder, erfaringer, individuelle forutsetninger og behov. Også de yngste barna og barn som kommuniserer på andre måter enn gjennom tale, har rett til å gi uttrykk for sine synspunkter på egne vilkår. Barnehagen må observere og følge opp alle barns ulike uttrykk og behov.

Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Barna skal ikke overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta.

- Vi hører på barnas ønsker og ideer, og tar dette på alvor
- På turer er barna ofte med på å bestemme målet og veien til målet, og ofte er/blir veien selve målet
- Vi har ikke alt for detaljerte og fastsatte planer, men tar tak i det barna interessere seg for, og legger vekt på her og nå situasjoner.
- Vi er tilstede i barnas lek og observerer det barna interesserer seg for, slik at vi kan videreføre dette i vårt pedagogiske arbeidet.

- Vi deler opp i mindre grupper slik at vi sikrer at «stemmen» til alle barn blir hørt.
- Vi har barnesamtaler for å få barnets stemme
- Vi er lydhøre ovenfor de minste barna og det non-verbale språket

Språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.

Ved å være bevisst eget språkbruk, bruke tid på å gi begreper innhold og benevne aktiviteter, jobber vi systematisk med språk og begreper. Dette gjør at barna blir i stand til å se sammenhenger og får en dypere forståelse av temaer vi jobber med. Gjennom språkleker, spill og ved at vi voksne legger til rette for god dialog gir vi barna muligheter for en god språkutvikling. Det at man kan gjøre seg forstått er avgjørende for å forstå fakta og det vi ser rundt oss.

- Vi leser og bruker eventyr, sanger og rim og regler. På periodeplanen vil det stå periodens rim/regle, eventyr og sang. Det som blir valgt blir også publisert ut til foreldrene slik at de kan bruke dette hjemme også.
- Vi er bevisste og bruker språket i alle hverdasgsituasjoner (garderobe, matsituasjoner, bleieskift/stell, i leken osv.)
- Vi snakker MED barna og i minst mulig grad til barna.
- Vi stiller åpne spørsmål.
- Tidlig innsats.
- Vi bruker observasjonskjemaet TRAS som et verktøy for å kartlegge språkutvikling.

Arbeid mot mobbing og fremming av et inkluderende barnehagemiljø

Ingen barn skal mobbe eller bli mobbet i barnehagen, verken av barn eller voksne. Målet er at alle barn skal ha minst én god venn. Forskning understreker betydning av at tidlige og gode vennskap har viktig betydning for utvikling av god sosial, emosjonell og kognitiv kompetanse (Glick & Rose, 2011; Lødrup, 2011).

Kongsvingerbarnehagen har utviklet en helhetlig plan for inkludering i barnehagen; *Plan for trygt barnehagemiljø.*

Januar 2021 kom en ny lov i Barnehageloven, **Kapittel VIII PSYKOSOSIALT BARNEHAGEMILJØ**

§ 41.*Nulltoleranse og forebyggende arbeid (*https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64/§41)

§ 42.*Plikt til å sikre at barnehagebarna har et trygt og godt psykososialt barnehagemiljø (aktivitetsplikt)* (https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64/§42)

§ 43.*Skjerpet aktivitetsplikt dersom en som arbeider i barnehagen, krenker et barn* (https://lovdata.no/lov/2005-06-17-64/§43)

I tillegg vil 2 barnehager være med i UDIR sitt Læringsmiljøprosjekt pulje 6. Dette vil vare i 2 år.

Å være venner er å møtes i et forhold hvor den enkelte opplever seg som godtatt og verdsatt for akkurat den han eller hun er Vennskap bidrar til deltakelse og fellesskap som igjen bidrar til positiv selvfølelse. Å tilhøre en gruppe gir barna trygghet og sosial tilknytning.

Å etablere vennskap og opprettholde dem er en viktig faktor i sosialiseringsprosessen og en forebyggende faktor mot uheldig og negativ utvikling (*Barns trivsel – voksnes ansvar*, Utdanningsdirektoratet, s. 12).

Slik arbeider vi i Brandval barnehage mot mobbing og fremming av et inkluderende barnehagemiljø

- Vi voksne er tilstede og nærværende i barnas lek, dette er også viktig i uteleken
- Vi er observante på det som skjer i lek og samhandlinger
- Voksne skal fordele seg, og være der barna er, ikke stå sammen å «skravle». Barna skal være i fokus.
- Deler opp i mindre grupper
- Invitasjoner til bursdag og andre sammenkomster skal IKKE legges på plassene hvis ikke hele gruppa/alderstrinnet er bedt og alle er inkludert
- Et godt og åpent foreldresamarbeid
- Bruker hverdagssituasjoner og eksempler på hvordan vi skal være mot hverandre
- Roser og kommenterer når noen gjør noe bra, som for eksempel deler, leker fint, sier noe fint, samarbeider, hjelper hverandre osv.

  "Vi tar barna på "fersken" i å gjøre gode gjerninger"
- Vi har vennskap og sosial kompetanse som et gjennomgående tema hele året
- Implentering av "Trygt barnehagemiljø"
- Lav terskel å melde fra om dersom vi ser at et barn ikke har det bra i barnehagen

Mangfold

Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett samt bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssyns- tilhørighet. Barnehagen skal synliggjøre et mangfold i familieformer og sørge for at alle barn får sin familie speilet i barnehagen (Rammeplanen 2017).

Alle barn møter barnehagen med ulike forutsetninger. Personalet i barnehagen har ansvar for at alle barn, uansett funkjsonsnivå, alder, kjønn og familiebakgrunn, skal gis like muligheter for utvikling og læring. Personalet jobber systematisk med verdier, holdninger og handlinger i forhold til likestilling.

Barnehagen skal jobbe for at alle barn får oppleve at de er en del av fellesskapet og at de har noe å tilføre. Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, mobbing og vold.

Rammeplanen sier at barnehagen skal bruke mangfold som en ressurs i det pedagogiske arbeidet og støtte, styrke og følge opp barna ut fra deres egne kulturelle og individuelle forutsetninger.

Barn og voksne i barnehagen skal:

- utvikle holdninger om at ulikheter er spennende og det å være forskjellig er det normale
- utvikle holdninger om at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på
- anerkjenne ulikheter; «*sånn kan det også gjøres*»
- oppleve og få kjennskap til ulike språk og kulturelle bakgrunner
- se og anerkjenne barnas flerkulturelle ressurs
- oppleve at ulike språk høres, synes og sammenlignes

- Vi samtaler med barna om likheter og ulikheter
- Barna skal oppleve at det finnes flere måter å tenke, handle og leve på og at det "du" tenker er like riktig og viktig som det "jeg" tenker. Respekt for den andre, og den andres tanker og meninger
- Vi gjør barna bevisste på at det finnes ulike familiesammensetninger
- Vi ser barnet som ressurs - Vi tar barnas interesser, meninger og ideer på alvor og ser på de som en ressurs for seg selv og for andre. Vi bruker dette videre i det pedagogiske arbeidet og i hverdagssituasjoner
- Vi markerer samenes dag
- Vi markerer ulike høytider/merkedager som er representert i barnegruppa. Dette i samarbeid med foresatte
- Vi markerer FN-dagen og jobber med tema som omhandler barnas rettigheter

Realfag

I barnehagen er det først og fremst fagområdene «Antall, rom og form» og «Natur, miljø og teknologi» i rammeplanen som gir rammer for barnehagens realfaglige arbeid. Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal få grunnleggende og relevant kunnskap, og utvikler ferdigheter gjennom dagliglivets hendelser i samvær, lek og strukturerte aktiviteter.

- Vi er bevisste på tall, telling, form, førmatematiske begreper etc. i hverdagssituasjoner og rutinesituasjoner
- Vi har læringsstøttende matriell som tall, former, bokstaver, ord, symboler o.l. på veggene, i barns høyde og som kan tas ned og brukes/lekes med
- Vi har spill og puslespill fremme som barna kan velge
- Sommerfuglene bruker aktivitetsboka Trampoline.
- Vi bruker nettsiden Salaby når vi jobber med ulike temaer
- Vi undersøker, undrer oss og er nysgjerrige sammen med barna om ulike temaer og fenomener.
- Vi bruker åpne spørsmål og finner svarene sammen med barna
- Vi har ulike forsøk og vannlek
- Alle har minst en turdag i uka
- Vi bruker observasjonsskjemaet MIO. Dette kartlegger områdene: problemløsning (matematisk språk/resonnering), telling og antall (tall, tallrekke og telling/antall), geometri (form og posisjon/mønster og orden).

Kosthold, fysisk- og psykisk helse og hvile

Det serveres tre sunne og næringsrike måltider i barnehagen daglig. Barnehagen følger råd og anbefalinger fra Helsedirektoratet når det gjelder mat og måltider i barnehage.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme bevegelsesglede og motorisk utvikling (s. 6 i Rammeplanen). Personalet skal gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek, ute og inne, i og utenfor barnehageområdet (s. 18). Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning (...) i samsvar med deres alder og modenhet (s. 12). Vi følger rådene om fysisk aktivitet fra Nasjonalt senter for mat, helse og fysisk aktivitet

Personalet skal ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile.

- Mat på tur, gjerne fisk
- Brødmat og havregrøt til frokost og lunsj.
- Det blir servert frukt eller grønnsaker hver dag
- Matlaging som en gruppeaktivitet hvor målet er at barna skal bidra mest mulig underfveis og at maten skal inneholde minst en grønnsak
- Alle gruppene har minst en turdag i uken
- Bruker gymsalen på skolen
- Fysisk aktivitet i garderoben
- Bruker barnehagens friområder; fotballbana, skogen, uteområdet på skolen

- Svømming for skolestarterne
- Tilrettelegger for at barna kan ta seg en hvil eller bare roe seg litt ned i løpet av dagen

Livsmestring

Et nytt begrep i Rammeplanen som er en beskrivelse på barnas psykiske og fysiske helse, samt forebygging av krenkelser og mobbing. Livsmestring handler først og fremst om de positive kreftene i barns liv og at god barnehagekvalitet vil fremme livsmestring. Positive erfaringer sammen med nærværende voksne og andre barn fremmer trivsel og livsglede her og nå, samtidig som de de bidrar til robusthet og motstandskraft som gjør barna bedre i stand til å tåle livets opp- og nedturer.

"Å utvikle ferdigheter og tilegne seg praktisk kunnskap som hjelper den enkelte til å håndtere medgang, motgang, personlige utfordringer, alvorlige hendelser, endringer og konflikter på en best mulig måte. Å skape en trygghet og tro på egne evner til å mestre også i fremtiden."

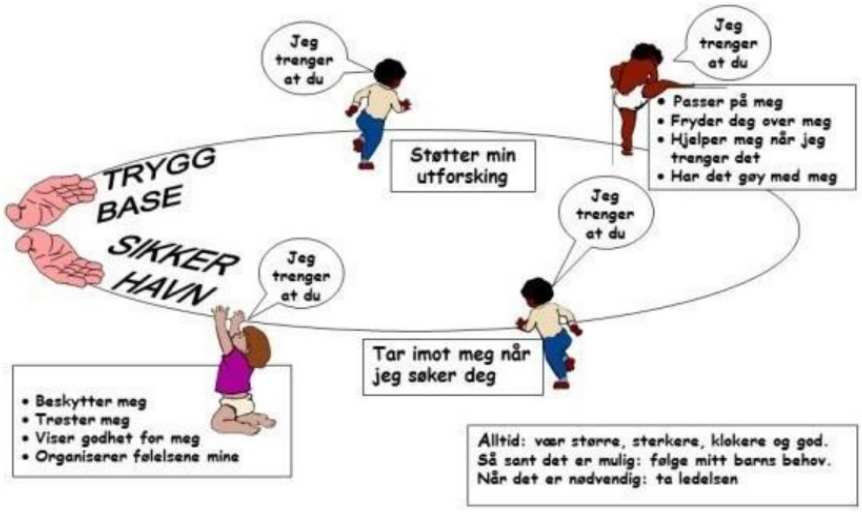
- Vi skal fremme gode relasjoner (voksne-barn, barn-barn og voksne-voksne)
- Vi skal fremme positive følelser
- Vi skal regulere negative følelser
- Vi skal gi støtte til mestring

Omsorg

Barna i barnehagen er avhengig av gode og trygge tilknytninger til de voksne i barnehagen. Foresatte vil alltid være barnets primære omsorgspersoner, men barnehagepersonalet kommer på en god andreplass i barnas liv. Personalet i barnehagen er derfor barnets sekundære omsorgspersoner.

Trygge relasjoner viser seg å ha stor innvirkning på barna psykiske helse og legger grunnlaget for videre emosjonell, sosial og kognitiv utvikling. For at de voksne i barnehagen skal kunne etablere trygg tilknytning til barna, er de avhengig av å kunne forstå barnet innenifra (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015). I Kongsvingerbarnehagen legger vi Trygghetssirkelen til grunn for arbeid med relasjoner. Trygghetssirkelen er en visuell sirkel der den voksne er den trygge og sikre havnen. Når barnet er utforskende, beveger det seg ut fra den trygge havnen, barnet er da oppe i sirkelen. Barnet er fremdeles avhengig av voksne i form av støtte, hjelp ved behov og glede med barnet. Når barnet er nede i sirkelen har barnet behov for beskyttelse, trøst, godhet og organisering av følelsene sine (Powell, Cooper, Hoffman, Marvin, 2015).

Tilknytning og utforsking henger sammen og står i et avhengighetsforhold til hverandre. Tilknytning kan forklares ut ifra barnets avhengighet og behov for beskyttelse, mens utforskning kan forklares ut ifra barnets selvstendighet og behov for å undersøke og mestre verden (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015).

- Å skape og opprettholde gode og trygge relasjoner er grunnmuren i arbeidet med barn
- Trygghetssirkelen er allerede godt implementert i Brandval barnehage. Vi har det godt i ryggmargen, og vi holder det varmt med å ha som tema på ulike møtearenaer
- Vi støtter og oppmuntrer barna til omsorg for andre, men også ta i mot omsorg og omsorg for seg selv
- Vi støtter alle barna igjennom alle følelser. Det er lov til å være sint, redd, trist like mye som det er lov å være glad

Tilvenningsperioden

I lys av Trygghetssirkelen og nødvendigheten av å skape trygge relasjoner og tilhørighet, har de kommunale barnehagene i Kongsvinger et særlig fokus på tilvenning ved oppstart i barnehagen. Dess mindre barna er, dess lengre kan/bør perioden med tilvenning være. I denne fasen er samarbeid og samspill med foresatte ekstra viktig. Brandtzæg, Torsteinson og Øiestad bruker metaforen "barnet som en lampe". Når barnet er godt tilknyttet foreldrene, så har foreldrene satt kontakten i hjemmets vegger slik at «barnet kan lyse». Når foreldrene leverer i barnehagen
og så går, trekker de ut lampekontakten. Da er personalets oppgave å sette kontakten inn igjen, for å gjøre barna trygge i barnehagen, slik at barna kan fortsette å lyse (Brandtzæg, Torsteinson, Øiestad, 2015).

Viktig å bygge gode relasjoner med foreldrene, og trygge dem. Trygge foreldre gir trygge barn

- I august og september er fokuset kun på å trygge barn og foreldre.
- Informasjonsmøte på våren for de nye foreldrene, samt førsamtaler før sommerferien
- Tibud om å komme på besøk på våren

- Gode overganger fra småbarnsavdelingen til storbarnsavdeling.
- Foresatte blir tilbudt overgangssamtale som gjennomføres mai/juni.

Likestilling og likeverd

Barnehagen skal fremme likeverd og likestilling uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering og fremme nestekjærlighet.

Barnehagen skal bygge sin virksomhet på prinsippet om likestilling og ikke-diskriminering og bidra til at barna møter og skaper et likestilt samfunn. Alle skal ha like muligheter til å bli sett, hørt og oppmuntret til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over sine egne holdninger for best mulig å kunne formidle og fremme likeverd og likestilling.

- Vi skal praktisere inkludering på en slik måte at alle opplever at de er anerkjente og likeverdige deltakere i fellesskapet.
- Vi skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre.
- Vi skal praktisere likeverd på en slik måte at barna føler seg verdsatt i et miljø preget av trygghet, medvirkning og fellesskap.
- I barnehagen skal barna oppleve å bli møtt på en likestilt og verdig måte.
- Vi skal legge til rette for at barna føler mestring

Fagområdene

Det er sju fagområder i rammeplanen:

1. Kommunikasjon, språk og tekst
2. Kropp, bevegelse og helse
3. Kunst, kultur og kreativitet
4. Natur, miljø og teknologi
5. Etikk, religion og filosofi
6. Nærmiljø og samfunn
7. Antall, rom og form

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagens verdigrunnlag og formål skal gi retning for og prege arbeid med fagområdene, og barnas rett til medvirkning skal ivaretas. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. Barnehagen

skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforsking og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

- Arbeid med fagområdene er et helhetlig og tverrfaglig arbeid igjennom hele året
- Vi er bevisste på at vi er igjennom alle fagområdene
- Progresjonplan er utarbeidet for å sikre oss at en adekvat utvikling og mestring skjer på alle aldersnivåer og for å sikre oss at vi er igjennom alle temaene i fagområdene
- Årshjul med temaer for å sikre den røde tråden i hele barnehagen

Kulturarena

Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede.

Barnehagens fysiske miljø skal være trygt og utfordrende og gi barna allsidige bevegelseserfaringer. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får muligheter
til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Barnehagens kultur blir preget av oss voksne, og hvordan vi er og opptrer.
Barna gjør det vi gjør, ikke det vi sier de skal gjøre.

- Vi "tuller" og spøker sammen med barna, på deres nivå
- Ironi er vi forsiktige med. Ironi er noe barn begynner å få en liten forståels for rundt 5 års alderen
- Vår kultur skal bære preg av respekt for indivdet med en hyggelig og varm tone
- Brandval barnehagen skal være et varmt klima for alle

Barnehagen er med på ulike kulturarenaer utenfor barnehagen

- Besøk i kirka i forbindelse med jul og påske
- Tur til Klokkertunet
- Turer i nærområdet
- Turer til Kongsvinger, kan blant annet nevne biblioteket, festningen, brannstasjonen

Sammenheng mellom barnehage til skole

En god sammenheng mellom barnehage og skole handler om å legge til rette for et helhetlig opplæringsløp som ivaretar barnets behov. Det handler både om at læringspotensialet hos det enkelte barnet ivaretas, støttes og utvikles på et tidlig tidspunkt, og at barnet i det videre skoleløpet får mulighet til å bygge på kunnskaper og erfaringer fra barnehagen. En god sammenheng mellom barnehage og skole skal ivareta barnets behov for trygghet i en overgangsprosess, og bidra til at opplæringen tilpasses det enkelte barnet allerede fra første skoledag.

Barnehagen og skolen skal i samarbeid legge til rette for barns overgang fra barnehage til første trinn og eventuelt til skolefritidsordningen. Dette skal skje i et nært samarbeid med barnets hjem. Barnehagen og skolen bør gi hverandre gjensidig informasjon om sine virksomheter, og det bør legges til rette for at barn kan ta avskjed med barnehagen på en god måte, glede seg til å begynne på skolen og oppleve at det er en sammenheng mellom barnehage og skole. Kunnskapsdepartementet har laget en egen veileder for skoleeier om overgang mellom barnehage og skole.

Hvis barnehagen skal gi informasjon til skolen om det enkelte barnet, må foreldrene samtykke til dette.

Vi er så heldige å være et oppvekstsenter og har god dialog og et godt samarbeid med skolen

- Overgangsmøter barnehage-skole-sfo
- Besøksdager på skolen igjennom hele året hvor vi bruker gymsalen, mat- og helserommet, biblioteket og uteområdet
- Bollefest – vi inviterer 1. trinn til bollefest på høsten
- Ansatte i barnehagen er med på besøksdagene og på foreldremøtene

Samarbeid med barnas hjem

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Betegnelsene «hjemmet» og «foreldrene» omfatter også andre foresatte. Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling.

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet og god dialog med foreldrene. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå, gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. På individnivå skal barnehagen legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til enkeltbarnets helse, trivsel, erfaringer, utvikling og

læring. Barnehagen skal begrunne sine vurderinger overfor foreldrene og ta hensyn til foreldrenes synspunkter. Samarbeidet skal sikre
at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte. Barnehagen må tilstrebe at barnet ikke kommer i lojalitetskonflikt mellom hjemmet og barnehagen.

Intensjonen med foreldreråd (FAU) og samarbeidsutvalg (SU) er at disse ordningene skal gi mulighet for å ivareta foreldrenes kontakt med barnehagen på en aktiv måte. Foreldrerådet
skal fremme foreldrenes fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø. Foreldrerådet skal bli forelagt saker som er
viktige for foreldrenes forhold til barnehagen. Det kreves samtykke fra foreldrerådet dersom foreldrebetalingen settes høyere enn den fastsatte maksimalgrensen.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget skal bli forelagt saker som er viktige for barnehagens innhold og virksomhet, og for forholdet til foreldrene. Samarbeidsutvalget skal fastsette barnehagens årsplan. Øvrige saker av viktighet er for eksempel forslag til budsjett eller driftsendringer.

- Gjensidig hverdagsdialog ved levering og henting
- Foreldresamtaler
- Foreldremøter
- Åpenhet om barnehagehverdagen
- Ulike sammenkomster med foreldrene: Foreldrekaffe, høstsuppe, Lucia, sommerfest med mer
- Et godt samarbeid med FAU

Trafikksikker barnehage

Barnehagen skal tilrettelegge for rutiner ved levering og henting i barnehagen og ut/inn gjennom porten. For å få til en god praksis og trygghet for barna ved levering og henting er det viktig at barnehage og hjem har et godt samarbeid.

Vi ivaretar samarbeidet gjennom å presentere rutiner og prosedyrer på høstens første foreldremøte. I tillegg sier vi fra hvis vi ser usikrede barn i bil, barn som sykler til barnehagen uten hjelm og barn som ikke bruker refleks.

Når vi er ute på turer skal barnehagen også sørge for at barna får erfaring med hvordan det er å være fotgjenger i nærmiljøet.

Vi ivaretar samarbeidet gjennom å presentere rutiner og prosedyrer på høstens første foreldremøte.

I *Rammeplan for barnehagen, Nærmiljø og samfunn* (2017, s.56-57) står det,

> *"Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden"*

Barnehagen skal bidra med at barna:

> *Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere og ferdes trygt.* (Rammeplan 2017).

Personalet skal:

> *Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt.* (Rammeplan 2017)

I Brandval barnehage

- Har prosedyre for å ivareta barnas sikkerhet ved turer i nærmiljøet til fots og med buss.
- Har rutiner ved levering og henting i barnehagen, ut og/inn av porten.
- Alle avdelinger har tema Trafikk sikkerhet på høstens foreldremøte.
- Vi forventer at foreldrene sikrer barna i bil, bruker sykkelhjelm og refleks. Om vi ser at barna ikke bruker hjelm til/fra barnehagen eller sitter uforsvarlig i bil, vil vi si ifra til foreldrene.
- Barna lærer trafikkregler og å bruke sansene sine ved turer med barnehagen.
- Barnehagen stiller krav til busselskap om belter i setene.
- Biler skal ikke stå og gå på tomgang.
- Vi bruker Trygg Trafikk spill, bøker og arbeidshefte til støtte for læring. Materialet passer for barn 3-5 år. Småbarnsavdelingene kan bruke deler av materialet.
- Foresatte må samtykke på Visma for at barnet skal kunne være med i buss.

Tverrfaglig samarbeid

Det er viktig med et godt samarbeid med foresatte i et tverrfaglig perspektiv. Alle samarbeidende parter har et selvstendig ansvar for at de ulike tiltakene som barnet mottar er godt koordinert. Tverrfaglighet og helhetlig tenkning er derfor svært sentralt for de som arbeider i barnehagen.

Kommunens satsningsområde som omhandler støttesystemer for spes ped og inkluderende praksis vil bidra til gode samhandlingsmodeller og arenaer.

Samarbeidende instanser som PPT, barneverntjenesten og helsetjenester for barn og unge skal sikre at barnet mottar et treffsikkert og helhetlig tilbud, og for å få til så gode tiltak som mulig i barnehagen.

Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes. Den enkelte barnehage står fritt til å velge metoder og omfang så lenge de er tuftet på evidensbasert forskning. Gjennomføringen av planene må være så fleksibel at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Barnehagens styrer har et særlig ansvar for å iverksette og lede barnehagens arbeid med planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Pedagogisk leder har ansvar for planlegging, dokumentasjon og vurdering av arbeidet i barnegruppen han/hun har ansvar for.

- Systematisk kartlegging/observasjon av barnets språkutvikling og sosial utvikling
- Referater fra alle møter i møteboka, som også blir lagt på KK-avdeling.
- Bilder og kort beskrivelse av dagen/uka blir lagt ut for foreldrene under dagbok på Visma.
- Periodeplan og periodebrev
- Prosesser og aktiviteter i barnehagen syneliggjøres ved å legge ut bilder med kommentaer på barneahagens egen Facebook-side

Digitalisering

Statlige- og kommunale føringer

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkelt barnet og barnegruppa. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. For å oppfylle rammeplanens føringer for allsidige læringsprosesser skal også digitale verktøy benyttes i det pedagogiske arbeidet. Pedagogisk bruk av digitale verktøy har som mål å la barn få oppleve teknologien sammen med andre barn under veiledning av kompetente voksne og bevisstgjøre barna rundt bruken. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier (Kunnskapsdepartementet,2017 s. 44-45).

Personalet skal:

- utøve digital dømmekraft når det gjelder informasjonssøk, ha et bevisst forhold til opphavsrett og kildekritikk og ivareta barnas personvern
- legge til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe gjennom digitale uttrykksformer

• vurdere relevans og egnethet og delta i barnas mediebruk
• utforske kreativ og skapende bruk av digitale verktøy sammen med barna.

Utdanningsdirektoratets kompetanseportal har en rad ulike kompetansepakker, som støtter opp dette arbeidet.

Digitale verktøy og medier er en ny måte å formidle verdier, kultur og kunnskap på. Gjennom arbeidet med rammeplanens syv fagområder skal barnehagen bruke ulikt materiell og utstyr, blant annet digitale verktøy for å støtte opp om læreprosesser og oppfylle intensjoner om et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnas lek danner et viktig grunnlag for arbeidet med fagområdene. De syv fagområdene er i stor grad de samme som barn senere møter som fag i skolen.

Barnehagens digitale praksis

Ved bruk av digitale verktøy skal det legges vekt på sosialt samspill for barna. Barnehagebarn har ikke eget læringsbrett, men det skal brukes sammen med flere barn. Læringsbrett brukes til innhenting av kunnskap, språkinnlæring via ulike apper som Salaby barnehage, Book Creator m.m. De ansatte skal være aktive sammen med barna, veilede og støtte de ved bruk av digitale verktøy. De må stimulere barna til å være nysgjerrige og undre seg sammen med dem og lære barna å være kreative og løsningsorienterte.

De ansatte skal legge til rette for et rikt og allsidig læringsmiljø der barna utforsker, leker og selv skaper ved bruk av digitale uttrykksformer.

Visma flyt

Visma flyt er en totalløsning for barnehagen. Det er en innovativ og skybasert løsning. Det er ett barnehagesystem som dekker alle behov for moderne administrasjon av barnehager. I tillegg er det en egen barnehageapp til samarbeid mellom barnehage og hjem. Barnehageappen «Min barnehage» er ett komplett digitalt kommunikasjonsverktøy for smidig, trygg og effektiv samhandling med hjemmet for å sikre så god oppfølging rundt barnet som mulig.

Foreldrene må legge inn ferie og andre fridager, samt beskjeder til avdelingen. I denne appen er det også viktig at foreldrene haker av samtykker.

Det kan søkes om moderasjon i appen.

Digitalisering i Brandval barnehage:

- Bruker Visma i kommunikasjonen med foresatte. Her blir månedsplaner og månedsbrev lagt ut samt bilder og hendelser i løpet av uka
- Bruker læringsbrett som pedagogisk verktøy
- Egen facebook-side hvor vi viser våre aktiviteter og prosesser

Kompetanseutvikling

Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Barnehagen skal være en lærende organisasjon slik at den er rustet til å møte nye krav og utfordringer.

Kvalitetsutvikling i barnehagen innebærer en stadig utvikling av personalets kompetanse.

- Vi har ulike arenar hvor vi reflektere og diskuterer sammen
- Vi bruker praksisfortellinger og sirkelhistorier
- Videreutdanning
- Fagarbeidere og assistenter har 1 time i uka til å lese fagstoff
- Profesjonelle læringsfellesskap hvor vi utvikler oss sammen
- Vi jobber med ulike kompetansepakker fra SePu eller Udir